

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta extinsă)

24 ianuarie 2024*

„Ajutoare de stat – Ajutoare acordate prin anumite dispoziții ale Legii germane modificate privind cogenerarea căldurii și a energiei electrice – Reforma schemei de sprijin pentru cogenerare – Decizie prin care ajutoarele sunt declarate compatibile cu piața internă – Noțiunea de «ajutor de stat» – Resurse de stat”

În cauza T-409/21,

Republica Federală Germania, reprezentată de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de A. Bouchagiar, C. Kovács și C.-M. Carrega, în calitate de agenți,

pârâtă,

TRIBUNALUL (Camera a opta extinsă),

compus din domnii A. Kornezov, președinte, G. De Baere (raportor), D. Petrлік și K. Kecsmár și doamna S. Kingston, judecători,

grefier: doamna S. Jund, administratoare,

având în vedere faza scrisă a procedurii,

în urma ședinței din 4 mai 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin acțiunea întemeiată pe articolul 263 TFUE, Republica Federală Germania solicită anularea Deciziei C(2021) 3918 final a Comisiei din 3 iunie 2021 privind ajutorul de stat SA.56826 (2020/N) – Germania – Reforma din 2020 a schemei de sprijin pentru cogenerare și privind ajutorul de stat SA.53308 (2019/N) – Germania – Modificarea schemei de sprijin pentru

* Limba de procedură: germana.

centralele existente de cogenerare a căldurii și a energiei electrice [articolul 13 din Gesetz zur Neuregelung des Kraft-Wärme-Kopplungsgesetzes (Legea privind noua reglementare a Legii privind cogenerarea căldurii și a energiei electrice) din 21 decembrie 2015 (BGBl. 2015 I, p. 2498, denumită în continuare „KWKG din 2016”)] (denumită în continuare „decizia atacată”), prin care aceasta constată că diverse măsuri (denumite în continuare „măsurile în cauză”) care vizează sprijinul pentru producția de energie electrică de către centralele de cogenerare de căldură și de energie electrică (*combined heat and power*, denumită în continuare „CHP”) constituie ajutoare de stat.

Istoricul litigiului

Procedură administrativă

- 2 La 28 ianuarie 2019, autoritățile germane au notificat Comisiei Europene modificarea adusă articolului 13 din KWKG din 2016 prin Gesetz zur Änderung des Erneuerbare-Energien-Gesetzes, des Kraft-Wärme-Kopplungsgesetzes, Energiewirtschaftsgesetzes und weiterer energierechtlicher Vorschriften (Legea de modificare a Legii privind energia regenerabilă, a Legii privind cogenerarea căldurii și a energiei electrice și a Legii privind sectorul energiei și a altor dispoziții în materie de energie) din 17 decembrie 2018 (BGBl. 2018 I, p. 2549).
- 3 La 23 septembrie 2020, autoritățile germane au notificat Comisiei alte amendamente aduse KWKG din 2016. Aceste amendamente au fost introduse la articolele 7 și 8 din Gesetz zur Reduzierung und zur Beendigung der Kohlerverstromung und zur Änderung weiterer Gesetze (Kohleausstiegsgesetz) [Legea privind reducerea și încetarea producției de energie electrică pe bază de cărbune și modificarea altor legi (Legea privind ieșirea cărbunelui)] din 8 august 2020 (BGBl. 2020 I, p. 1818) și au fost modificate ulterior prin articolele 17 și 18 din Gesetz zur Änderung des Erneuerbare-Energien-Gesetzes und weiterer energierechtlicher Vorschriften (Legea de modificare a Legii privind energia regenerabilă și a altor dispoziții în materie de energie) din 21 decembrie 2020 (BGBl. 2020 I, p. 3138).
- 4 Aceste amendamente aduse KWKG din 2016 corespund legislației privind sprijinul acordat CHP în vigoare de la 1 ianuarie 2021 (denumită în continuare „KWKG din 2020”).
- 5 La 8 aprilie 2021, Republica Federală Germania a notificat de asemenea Comisiei modificarea referitoare la plafonarea taxei în favoarea producătorilor de hidrogen, astfel cum se prevede la articolul 27 din KWKG din 2020.

Măsurile în cauză

Obiectivul și descrierea măsurilor în cauză

- 6 KWKG din 2020 are ca obiectiv îmbunătățirea eficienței energetice și a protecției climei și a mediului prin creșterea producției nete de energie electrică CHP până în 2025. Aceasta urmărește în special să încurajeze tranziția către centrale de cogenerare noi sau centrale alimentate cu gaz modernizate și să promoveze energia electrică produsă de asemenea centrale

de cogenerare cu randament ridicat. Aceasta urmărește totodată să asigure coerența între sprijinul acordat CHP și obiectivele tranziției energetice. În acest scop, KWKG din 2020 prevede mai multe măsuri.

– *Măsură de sprijin general pentru producția de energie electrică prin centralele CHP cu randament ridicat nou construite, modernizate și renovate*

- 7 KWKG din 2020 prevede o măsură de sprijin general pentru producția de energie electrică prin centrale CHP cu randament ridicat nou construite, modernizate și renovate, care pot utiliza diverse tehnologii de cogenerare și care pot fi alimentate cu diferite tipuri de combustibil.
- 8 Sprijinul general ia forma unei prime care se adaugă veniturilor obținute din vânzarea la prețul pieței a energiei electrice produse (articolul 5 și următoarele din KWKG din 2020).
- 9 Operatorii centralelor CHP cu o capacitate de peste 100 kilowați (kW) trebuie să vândă energia electrică pe piață unui terț sau să o consume ei înșiși. Operatorii centralelor CHP cu o capacitate mai mică pot alege să vândă energia electrică pe piață, să o consume ei înșiși sau să solicite operatorului de rețea să o cumpere la un preț convenit (articolul 4 din KWKG din 2020).
- 10 Sprijinul se acordă fie prin intermediul unor cereri de ofertă organizate de autoritatea națională de reglementare, și anume Bundesnetzagentur (Agenția Federală a Rețelelor, Germania) (articolul 8a din KWKG din 2020), fie direct în temeiul KWKG din 2020. În acest din urmă caz, beneficiarii au în mod automat dreptul de a primi sprijinul respectiv atunci când îndeplinesc criteriile de eligibilitate. Eligibilitatea beneficiarilor este verificată de Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (Oficiul Federal pentru Economie și Controlul Exporturilor, Germania, denumit în continuare „BAFA”), la cererea acestora din urmă. În cazul în care îndeplinesc toate criteriile, BAFA trebuie să acorde o autorizație care să confirme eligibilitatea respectivă (articolul 10 din KWKG din 2020).
- 11 KWKG din 2020 prevede de asemenea sprijinul pentru producția de energie electrică provenită din sisteme CHP inovatoare fie prin intermediul unor cereri de ofertă organizate de Agenția Federală a Rețelelor, fie prin acordarea unui bonus și modifică schema bonusului legat de abandonarea cărbunelui instituită de KWKG din 2016. Aceste bonusuri se acordă numai în cazul în care operatorii centralelor CHP beneficiază de măsura de sprijin general.

– *Măsură de sprijin pentru producția de energie electrică prin centralele CHP existente, cu randament ridicat și alimentate cu gaz, în sectorul încălzirii urbane*

- 12 KWKG din 2016 prevedea o măsură de sprijin pentru producția de energie electrică prin centralele CHP existente, cu randament ridicat și alimentate cu gaz, în sectorul încălzirii urbane până la 31 decembrie 2019. Dat fiind că acest sprijin a putut conduce la o supracompensare pentru anii 2018 și 2019, articolul 13 din KWKG din 2016 a fost modificat așa încât să se ajusteze primele acordate acestor centrale pentru anul 2019 și să se elimine astfel această supracompensare. Modalitățile de acordare a primelor care decurg din KWKG din 2020, descrise la punctele 8 și 9 de mai sus, se aplică *mutatis mutandis*.

– *Măsură de sprijin pentru instalațiile de stocare a căldurii și a frigului*

- 13 KWKG din 2020 prevede că se acordă un sprijin financiar instalațiilor de stocare cu condiția ca acestea să colecteze în principal căldură produsă de o centrală CHP conectată la rețeaua publică de energie electrică. În acest din urmă caz, beneficiarii au în mod automat dreptul de a primi sprijinul respectiv atunci când îndeplinesc criteriile de eligibilitate. Eligibilitatea beneficiarilor este verificată de BAFA, la cererea acestora din urmă. În cazul în care îndeplinesc toate criteriile, BAFA trebuie să acorde o autorizație care să confirme eligibilitatea respectivă (articolele 22-25 din KWKG din 2020).

– *Măsură de sprijin pentru rețelele urbane de încălzire și de răcire eficiente din punct de vedere energetic*

- 14 KWKG din 2020 modifică condițiile de promovare a rețelelor de încălzire prin acordarea unui sprijin financiar rețelelor menționate care conțin în proporție de cel puțin 75 % CHP sau cel puțin 75 % surse combinate de căldură. Beneficiarii au în mod automat dreptul de a primi sprijinul respectiv atunci când îndeplinesc criteriile de eligibilitate. Eligibilitatea beneficiarilor este verificată de BAFA, la cererea acestora din urmă. În cazul în care îndeplinesc toate criteriile, BAFA trebuie să acorde o autorizație care să confirme eligibilitatea respectivă (articolele 18-21 din KWKG din 2020).

– *Măsură de plafonare a taxei în favoarea producătorilor de hidrogen*

- 15 KWKG din 2020 prevede norme specifice pentru întreprinderile din sectorul fabricării de gaze industriale, în care producția de hidrogen constituie majoritatea valorii adăugate totale. Aceasta limitează taxa care poate fi recuperată de la producătorii de hidrogen de către operatorii de rețea (a se vedea punctul 18 de mai jos) dacă producătorii menționați beneficiază de taxa redusă în temeiul Legii de modificare a Legii privind energia regenerabilă și a altor dispoziții în materie de energie (articolul 27 din KWKG din 2020).

Mecanisme de finanțare a măsurilor în cauză

- 16 Operatorul de rețea vizat este obligat prin lege să plătească beneficiarilor sumele prevăzute de KWKG din 2020. Operatorul unei centrale CHP are dreptul să primească prima menționată la punctul 8 de mai sus, însoțită eventual de bonusurile menționate la punctul 11 de mai sus, din partea operatorului de rețea la care această centrală este conectată direct sau indirect [articolul 6 alineatul (1), articolul 7a alineatele (1) și (3) și articolul 7c alineatul (1) din KWKG din 2020].
- 17 Operatorul unei rețele de încălzire și de răcire are dreptul să primească sprijinul financiar menționat la punctul 14 de mai sus prin intermediul operatorului de rețea de transport a cărui zonă de control include rețeaua la care este conectată direct sau indirect centrala CHP principală care alimentează rețeaua de încălzire și de răcire [articolul 18 alineatele (1) și (3) și articolul 21 din KWKG din 2020]. În același mod, operatorul unei instalații de stocare a căldurii și a frigului are dreptul de a primi sprijinul financiar menționat la punctul 13 de mai sus prin intermediul operatorului de rețea de transport a cărui zonă de control include rețeaua la care este conectată direct sau indirect centrala CHP care alimentează noua instalație de stocare a căldurii și a frigului [articolul 22 alineatele (1) și (3) și articolul 25 din KWKG din 2020].

- 18 Operatorii de rețea au dreptul, fără a fi obligați prin lege, să repercuteze costurile legate de măsurile în cauză ca suprataxă (denumită în continuare „contribuția KWKG”) în calculul tarifelor de rețea pe care le solicită clienților lor pentru fiecare kilowatt-oră (KWh) de energie electrică furnizată în Germania de rețeaua de energie electrică [articolul 26 alineatul (1) din KWKG din 2020]. Prin derogare, operatorii de rețea de transport au dreptul să solicite o contribuție KWKG redusă pentru marii consumatori de energie, precum producătorii de hidrogen (articolul 27 din KWKG din 2020).
- 19 Cuantumul contribuției KWKG este calculat în fiecare an de operatorii de rețea de transport potrivit metodologiei prevăzute de KWKG din 2020. Acesta este exprimat printr-un preț uniform pe KWh de energie electrică consumată, sub rezerva ratei reduse de care beneficiază anumite categorii de utilizatori.
- 20 Pentru ca fiecare operator de rețea să fie compensat pentru sarcina financiară suplimentară ce rezultă din obligațiile sale în temeiul KWKG din 2020, această lege a instituit un mecanism prin care sarcina respectivă este repartizată în mod echitabil între operatorii de rețea (distribuție sau transport) proporțional cu consumul consumatorilor conectați la rețeaua lor, apoi compensată prin intermediul contribuției KWKG (articolul 28 din KWKG din 2020).
- 21 KWKG din 2020 prevede o limită anuală bugetară de 1,8 miliarde de euro pentru măsurile în cauză și, prin urmare, pentru contribuția KWKG totală (articolul 29 din KWKG din 2020).

Decizia atacată

- 22 La 3 iunie 2021, Comisia a adoptat decizia atacată.
- 23 Comisia a calificat măsurile în cauză drept ajutoare de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, constatând că acestea sunt finanțate prin intermediul resurselor de stat.
- 24 În special, la punctele 220 și 221 din decizia atacată, Comisia a concluzionat, pe de o parte, că măsurile de sprijin, în primul rând, pentru producția de energie electrică a centralelor CHP cu randament ridicat nou construite, modernizate și renovate, în al doilea rând, pentru rețelele urbane de încălzire și de răcire eficiente din punct de vedere energetic, în al treilea rând, pentru instalațiile de stocare a căldurii și a frigului și, în al patrulea rând, pentru producția de energie electrică prin cogenerare în centralele de cogenerare existente, cu randament ridicat și alimentate cu gaz, în sectorul încălzirii urbane (denumite în continuare, împreună, „măsurile de sprijin pentru CHP”) sunt finanțate din veniturile provenite dintr-o contribuție obligatorie *de iure* impusă de stat, gestionate și alocate în conformitate cu dispozițiile legislației.
- 25 Pe de altă parte, Comisia a considerat că măsura privind plafonarea taxei KWKG în favoarea producătorilor de hidrogen constituie o renunțare la resurse de stat.
- 26 Comisia a constatat însă că măsurile în cauză sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) TFUE, astfel încât a decis să nu ridice obiecții.

Concluziile părților

- 27 Republica Federală Germania solicită Tribunalului:
- anularea deciziei atacate în măsura în care în aceasta se constată că măsurile în cauză constituie ajutoare de stat;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 28 Comisia solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii ca nefondată;
 - obligarea Republicii Federale Germania la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

- 29 În susținerea acțiunii formulate, Republica Federală Germania invocă un motiv unic, întemeiat pe interpretarea și pe aplicarea eronată a articolului 107 alineatul (1) TFUE, în măsura în care Comisia a constatat că întreprinderile vizate de măsurile în cauză beneficiază de ajutoare acordate prin intermediul resurselor de stat.
- 30 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că calificarea drept „ajutor de stat” în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE presupune întrunirea a patru condiții, și anume să existe o intervenție a statului sau prin intermediul resurselor de stat, această intervenție să fie susceptibilă să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre, să acorde un avantaj selectiv beneficiarului său și să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența (Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții, C-706/17, EU:C:2019:407, punctul 46, și Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 31).
- 31 În ceea ce privește existența unei intervenții a statului sau prin intermediul resurselor de stat, singura condiție în discuție în prezenta cauză, trebuie amintit că, pentru ca avantajele să poată fi calificate drept „ajutoare” în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, acestea trebuie, pe de o parte, să fie acordate direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și, pe de altă parte, să fie imputabile statului (Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții, C-706/17, EU:C:2019:407, punctul 47, și Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 32).
- 32 Republica Federală Germania nu contestă că măsurile în cauză îi sunt imputabile. De altfel, trebuie să se constate că aceste măsuri au fost instituite pe cale legislativă și că, prin urmare, sunt imputabile statului membru vizat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2013, Association Vent De Colère! și alții, C-262/12, EU:C:2013:851, punctele 17 și 18, și Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 33).
- 33 În schimb, Republica Federală Germania contestă concluzia Comisiei potrivit căreia măsurile în cauză au fost acordate prin intermediul resurselor de stat.

- 34 În această privință, potrivit unei jurisprudențe constante, interdicția prevăzută la articolul 107 alineatul (1) TFUE include atât ajutoarele acordate direct de stat sau prin intermediul resurselor de stat, cât și pe cele acordate de organisme publice sau private instituite sau desemnate de acesta din urmă în vederea gestionării lor (Hotărârea din 22 martie 1977, *Steinike & Weinlig*, 78/76, EU:C:1977:52, punctul 20, și Hotărârea din 21 octombrie 2020, *Eco TLC*, C-556/19, EU:C:2020:844, punctul 25).
- 35 Astfel, dreptul Uniunii Europene nu poate admite ca simplul fapt de a crea instituții autonome responsabile cu distribuirea de ajutoare să permită eludarea normelor privind ajutoarele de stat (Hotărârea din 15 mai 2019, *Achema și alții*, C-706/17, EU:C:2019:407, punctul 51, și Hotărârea din 21 octombrie 2020, *Eco TLC*, C-556/19, EU:C:2020:844, punctul 27).
- 36 Curtea a statuat recent în esență că pot fi calificate drept resurse de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, pe de o parte, fonduri alimentate printr-o taxă sau alte prelevări obligatorii în temeiul legislației naționale și gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație și, pe de altă parte, sume care rămân în mod constant sub control public și, așadar, la dispoziția autorităților naționale competente. Aceste două criterii constituie criterii alternative ale noțiunii de „resurse de stat” în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 ianuarie 2023, *DOBELES HES*, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctele 38, 39 și 42).
- 37 Motivul unic invocat de Republica Federală Germania se împarte în trei aspecte. Prin intermediul primului aspect al motivului unic, Republica Federală Germania susține că natura fiscală a unei prelevări nu conferă în sine resurselor percepute un caracter de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, acesta din urmă presupunând întotdeauna că resursele se află în mod constant sub control public și la dispoziția autorităților naționale competente. În ședință, Republica Federală Germania a declarat însă că renunță la argumentele formulate în cadrul acestui aspect, în lumina Hotărârii din 12 ianuarie 2023, *DOBELES HES* (C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1), și în special a afirmării caracterului alternativ al celor două criterii ale noțiunii de „resurse de stat” (a se vedea punctul 36 de mai sus), aspect de care s-a luat act în procesul-verbal al ședinței. Rezultă că nu mai este necesară pronunțarea cu privire la primul aspect al motivului unic.
- 38 Prin intermediul celui de al doilea aspect al motivului unic, Republica Federală Germania susține în esență că nici contribuția KWKG, nici sumele plătite de operatorii de rețea operatorilor centralelor CHP, ai instalațiilor de stocare și ai rețelelor urbane de încălzire și de răcire (denumiți în continuare „operatorii centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP”) nu constituie o taxă care implică angajarea resurselor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. Prin intermediul celui de al treilea aspect al motivului unic, Republica Federală Germania arată că Comisia a apreciat în mod eronat că resursele percepute de operatorii de rețea se aflau sub control public constant și la dispoziția statului.
- 39 Prin intermediul celui de al doilea și al celui de al treilea aspect ale motivului unic, Republica Federală Germania susține astfel în esență că niciunul dintre cele două criterii alternative ale noțiunii de „resurse de stat”, menționate la punctul 36 de mai sus, nu este îndeplinit în speță.
- 40 Având în vedere că, în cadrul analizei condiției referitoare la resursele de stat, Comisia a făcut o distincție între, pe de o parte, măsurile de sprijin pentru CHP și, pe de altă parte, măsura referitoare la reducerea contribuției KWKG în favoarea producătorilor de hidrogen (a se vedea punctele 24 și 25 de mai sus), Tribunalul consideră oportun să examineze împreună al doilea și al

treilea aspect ale motivului unic mai întâi în ceea ce privește măsurile de sprijin pentru CHP și apoi în ceea ce privește măsura referitoare la plafonarea contribuției KWKG în favoarea producătorilor de hidrogen.

Cu privire la măsurile de sprijin pentru CHP

- 41 În decizia atacată, pentru a considera că măsurile de sprijin pentru CHP sunt acordate prin intermediul resurselor de stat, Comisia a constatat mai întâi că, în jurisprudența rezultată din Hotărârea din 13 martie 2001, *PreussenElektra* (C-379/98, EU:C:2001:160), clarificată prin Hotărârea din 28 martie 2019, *Germania/Comisia* (C-405/16 P, EU:C:2019:268), a fost stabilită o distincție între măsurile de ajutor de stat și măsurile de simplă reglementare a prețurilor care nu implică intervenția resurselor de stat.
- 42 Comisia a arătat că în speță operatorii centralelor CHP erau obligați prin lege să își vândă energia electrică direct pe piață, astfel încât prețul era stabilit în mod liber de forțele pieței, iar nu prin intermediul unei reglementări a prețurilor. În ceea ce privește instalațiile de stocare a căldurii și a frigului și rețelele urbane de încălzire și de răcire, nu avea loc nicio tranzacție la un preț dat pentru produse și servicii, astfel încât nu era vorba nici despre o reglementare a prețurilor.
- 43 Plata unor venituri complementare operatorilor centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP, fără contraprestație, nu ar corespunde sarcinii obișnuite a unui operator de rețea de energie electrică. Criteriile de eligibilitate erau prevăzute de KWKG din 2020 și erau verificate de BAFA. Amploarea sprijinului financiar plătit beneficiarilor era stabilită integral de stat și, în cazul în care bugetul total de 1,8 miliarde de euro risca să fie depășit, BAFA era cel care determina ratele reduse ale sprijinului.
- 44 Comisia a amintit că operatorii de rețea erau obligați să suporte costurile măsurilor de sprijin pentru CHP, astfel încât sarcina financiară la care legea îi supunea pe aceștia constituia o contribuție obligatorie *de iure* impusă de stat. Faptul că operatorii de rețea erau îndreptățiți să repercuteze costurile asupra propriilor consumatori, dar nu erau obligați să procedeze astfel însemna numai că acești consumatori nu erau supuși unei contribuții obligatorii în drept. La rândul lor, operatorii de rețea rămâneau supuși unei asemenea contribuții. Finanțarea ajutoarelor printr-o asemenea taxă la un nivel al lanțului de aprovizionare ar fi suficientă pentru a stabili existența resurselor de stat, fără a fi necesară identificarea unei alte contribuții obligatorii la un alt nivel al lanțului.
- 45 În consecință, Comisia a concluzionat că măsurile de sprijin pentru CHP sunt finanțate din veniturile provenite dintr-o contribuție obligatorie *de iure* impuse de stat, gestionate și alocate în conformitate cu dispozițiile legislației.
- 46 În cadrul celui de al doilea și al celui de al treilea aspect ale motivului unic, în primul rând, Republica Federală Germania arată că contribuția KWKG nu constituie o taxă care implică angajarea resurselor de stat în măsura în care KWKG din 2020 nu ar obliga operatorii de rețea să repercuteze această contribuție asupra clienților rețelei. Operatorii de rețea ar finanța plățile către operatorii centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP prin intermediul resurselor financiare proprii.
- 47 Nici aceste din urmă plăți nu ar constitui o taxă. Comisia ar încălca în această privință jurisprudența referitoare la taxele parafiscale, în special Hotărârea din 17 iulie 2008, *Essent Netwerk Noord și alții* (C-206/06, EU:C:2008:413), Hotărârea din 15 mai 2019, *Achema și alții*

(C-706/17, EU:C:2019:407), și Hotărârea din 20 septembrie 2019, FVE Holýšov I și alții/Comisia (T-217/17, nepublicată, EU:T:2019:633). Această jurisprudență s-ar înscrie întotdeauna, precum în speță, într-un context care cuprinde două niveluri sau, cu alte cuvinte, într-o relație triunghiulară între operatorul centralei, operatorul de rețea și clientul rețelei. Instanța Uniunii nu ar fi calificat drept taxă fluxul financiar care leagă operatorii de rețea și beneficiarii.

- 48 Pe de altă parte, Comisia s-ar întemeia în mod incorect pe faptul că KWKG din 2020 nu constituie o măsură de reglementare a prețurilor în sensul Hotărârii din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160). Problema dacă prețul energiei electrice este reglementat prin lege nu ar avea importanță în scopul stabilirii existenței unei taxe.
- 49 În al doilea rând, Republica Federală Germania susține că resursele nu pot fi considerate resurse de stat decât atunci când se află în mod constant sub control public și, așadar, la dispoziția autorităților naționale, ceea ce Comisia nu ar fi examinat.
- 50 În plus, influența statului asupra cadrului legal nu ar fi suficientă în sine pentru a concluziona că acesta deține o putere de dispoziție asupra fondurilor. În ceea ce privește KWKG din 2020, nici statul, nici autoritățile naționale competente nu ar exercita o influență asupra utilizării resurselor.
- 51 Comisia admite că contribuția KWKG, considerată separat, nu este o taxă în măsura în care operatorii de rețea nu sunt obligați să o factureze clienților lor. În schimb, prima pe care operatorii de rețea o plătesc operatorilor centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP în temeiul KWKG din 2020 ar constitui o taxă care implică angajarea resurselor de stat.
- 52 Potrivit Comisiei, această primă constituie o sarcină unilaterală obligatorie impusă de stat unei persoane impozabile și, prin urmare, o taxă care implică angajarea resurselor de stat. Nu ar fi necesar să se constate o repercutare a sarcinii financiare asupra consumatorului atunci când se stabilește existența unei contribuții obligatorii în amonte în lanțul de aprovizionare. Astfel, în speță, debitorul final ar fi operatorul de rețea, care s-ar afla în aceeași situație juridică precum un consumator final. În toate cazurile, statul și-ar însuși o sumă care provine dintr-o sursă privată.
- 53 Derogarea de la interdicția prevăzută la articolul 107 alineatul (1) TFUE, cum este cea în discuție în Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), nu ar putea fi aplicată decât în cazul reglementării prețurilor și, prin urmare, nu ar putea fi aplicată plăților de suplimente de preț de către operatorii de rețea. Potrivit Comisiei, asimilarea unei obligații legale de plată cu o simplă reglementare a prețurilor pieței ar echivala cu o extindere nejustificată a acestei derogări, ceea ce ar goli de conținut articolul 107 alineatul (1) TFUE.
- 54 Comisia susține de asemenea că, potrivit jurisprudenței, este suficient ca o taxă precum cea din speță să fie percepută pentru a se constata existența unor resurse de stat și că nu este necesar să se constate un control de stat mai aprofundat. Aceasta susține totuși că a examinat în decizia atacată aspectul dacă resursele pe care operatorii de rețea le percepeau prin intermediul contribuției KWKG erau supuse controlului statului. Cu titlu exhaustiv, Comisia arată că plata primelor se supune dispozițiilor legale ale KWKG din 2020 de la care operatorii de rețea nu pot deroga, ceea ce permite să se deducă caracterul lor de stat.
- 55 Trebuie analizate mai întâi argumentele Republicii Federale Germania întemeiate pe faptul că nici contribuția KWKG, nici sumele plătite operatorilor centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP nu constituie o taxă sau o altă contribuție obligatorie în sensul primului criteriu vizat la punctul 36 de mai sus, în continuare, argumentele întemeiate pe lipsa unui control public

constant asupra resurselor în sensul celui de al doilea criteriu vizat la punctul 36 de mai sus și, în sfârșit, argumentele referitoare la aplicarea jurisprudenței rezultate din Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160).

Cu privire la existența unei taxe sau a unei alte prelevări obligatorii (primul criteriu vizat la punctul 36 de mai sus)

- 56 Potrivit jurisprudenței, sumele care rezultă din suplimentul de preț impus de stat cumpărătorilor de energie electrică se aseamănă unei taxe asupra energiei electrice și au ca origine „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE (a se vedea Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctele 34 și jurisprudența citată).
- 57 Astfel, fondurile trebuie considerate „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, dacă provin din contribuții obligatorii impuse de legislația statului membru vizat și dacă sunt gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație. În această privință este irelevant dacă mecanismul de finanțare nu se încadrează în sens strict în categoria prelevărilor de natură fiscală în dreptul național (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctele 35 și jurisprudența citată).
- 58 În schimb, faptul că sarcina financiară a contribuției este suportată de fapt de o categorie definită de persoane nu este suficient pentru a stabili că fondurile provenite din această contribuție au caracterul de „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. Este însă necesar ca respectiva contribuție să fie obligatorie în temeiul dreptului național. Astfel, Curtea a statuat că nu este suficient ca operatorii de rețea să repercuteze asupra prețului de vânzare a energiei electrice către utilizatorii lor finali supracosturile ocazionate de obligația lor de a achiziționa energie electrică produsă din surse de energie regenerabile la tarifele stabilite prin lege din moment ce această compensare rezultă numai dintr-o practică, iar nu dintr-o obligație legală (a se vedea Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctele 36 și 37 și jurisprudența citată).
- 59 De la bun început trebuie constatat că părțile sunt de acord cu privire la faptul că sistemul instituit de KWKG din 2020 se caracterizează prin existența a „două niveluri” în lanțul de aprovizionare cu energie electrică. Astfel, „primul nivel” corespunde relației dintre, pe de o parte, operatorii centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP și, pe de altă parte, operatorii de rețea. „Al doilea nivel” corespunde relației dintre operatorii de rețea și clienții lor. După cum a amintit Republica Federală Germania în ședință, operatorii de rețea sunt entități private.
- 60 În cadrul „primului nivel”, operatorul de rețea vizat are o obligație legală de a plăti un sprijin financiar operatorilor centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP eligibile (a se vedea punctele 16 și 17 de mai sus). În cadrul „celui de al doilea nivel”, operatorii de rețea pot, fără a fi obligați prin lege, să repercuteze sarcina financiară ce rezultă din obligația lor de plată a sprijinului financiar în temeiul KWKG din 2020 asupra clienților lor prin intermediul contribuției KWKG (a se vedea punctele 18-20 de mai sus).
- 61 În decizia atacată, Comisia nu a considerat că contribuția KWKG, la „al doilea nivel” al lanțului de aprovizionare, constituia o contribuție obligatorie în drept de natură să caracterizeze resurse de stat. De altfel, trebuie constatat că operatorii de rețea nu sunt obligați în temeiul legii să solicite contribuția KWKG de la clienții lor, așa încât această contribuție nu poate fi calificată drept contribuție obligatorie în sensul jurisprudenței citate la punctele 57 și 58 de mai sus.

- 62 În schimb, Comisia a considerat că contribuțiile impuse prin lege operatorilor de rețea și plătite în mod obligatoriu operatorilor centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP, la „primul nivel” al lanțului de aprovizionare, implică angajarea resurselor de stat, fără a fi necesar să se identifice o altă contribuție obligatorie la un alt „nivel” al lanțului de aprovizionare.
- 63 Or, trebuie constatat, asemenea Republicii Federale Germania, că, în această privință, Comisia nu a respectat jurisprudența referitoare la criteriul existenței unei taxe sau a altor contribuții obligatorii.
- 64 Astfel, după cum reiese din jurisprudența citată la punctul 57 de mai sus, pentru ca fondurile să fie considerate „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, acestea trebuie „să provină” din taxe sau din alte contribuții obligatorii impuse de legislația statului și trebuie să fie „administrare și repartizate în conformitate cu [legislația]”.
- 65 Existența unei taxe sau a altor contribuții obligatorii în temeiul legii se referă, așadar, la proveniența fondurilor utilizate pentru acordarea unui avantaj, în sensul că permite să se constate că fondurile de stat au fost utilizate pentru finanțarea acestui avantaj. O asemenea taxă sau o altă asemenea contribuție obligatorie constituie modul de finanțare a măsurilor.
- 66 Fondurile sunt apoi gestionate și repartizate, cu alte cuvinte, alocate, în conformitate cu legea, ceea ce permite să se constate că sumele colectate prin intermediul unei taxe sau al altor contribuții obligatorii sunt utilizate exclusiv în scopul acordării unui avantaj beneficiarilor în conformitate cu legislația.
- 67 Prin urmare, Comisia nu putea considera în mod valabil că plățile obligatorii din partea operatorilor de rețea către operatorii centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP, care au loc la „primul nivel” al lanțului de aprovizionare, constituie o taxă sau o altă contribuție obligatorie de natură să caracterizeze resurse de stat. Astfel, aceste plăți au legătură numai cu alocarea fondurilor conformă cu legea, în măsura în care operatorii sunt obligați din punct de vedere legal să acorde sprijin financiar operatorilor centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP. Acestea nu furnizează însă nicio indicație cu privire la originea fondurilor utilizate de operatorii de rețea în scopul acordării de sprijin financiar beneficiarilor. După cum arată în mod întemeiat Republica Federală Germania, a considera că plățile menționate mai sus constituie o taxă sau o altă contribuție obligatorie în sensul jurisprudenței relevante echivalează cu a considera că finanțarea măsurilor de sprijin pentru CHP se confundă cu acordarea fondurilor către beneficiari.
- 68 Aceste constatări sunt confirmate de jurisprudența referitoare la măsurile de ajutor de stat prin care se urmărește susținerea producției de energie electrică, în special a celei provenite din surse de energie regenerabile, finanțate prin intermediul suplimentelor de preț impuse de stat cumpărătorilor de energie electrică. Mai precis, hotărârile evocate de părți în înscrisurile lor și citate la notele de subsol 65 și 72 din decizia atacată, și anume Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții (C-206/06, EU:C:2008:413), Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții (C-706/17, EU:C:2019:407), și Hotărârea din 20 septembrie 2019, FVE Holýšov I și alții/Comisia (T-217/17, nepublicată, EU:T:2019:633), aceasta din urmă fiind confirmată de Curte în Hotărârea din 16 septembrie 2021, FVE Holýšov I și alții/Comisia (C-850/19 P, nepublicată, EU:C:2021:740), priveau obligații prevăzute de lege care revin operatorilor de rețele de distribuție și de transport de energie electrică de a transfera un supliment de preț unei societăți filiale a întreprinderilor producătoare de energie electrică sau de a cumpăra energie electrică la un anumit preț de la asemenea întreprinderi în vederea susținerii producției acestei energii electrice. Pentru a

compensa supracosturile rezultate din asemenea obligații, suportate de operatorii de rețele de distribuție și de transport de energie electrică, legea prevedea că acești operatori impun o contribuție obligatorie asupra energiei electrice consumatorilor de energie electrică.

- 69 În hotărârile menționate la punctul 68 de mai sus, contribuțiile obligatorii colectate și gestionate de operatorii de rețele de distribuție și de transport de energie electrică la „al doilea nivel” al lanțului de aprovizionare serveau la compensarea supracostului rezultat din obligațiile lor legale la „primul nivel” al lanțului respectiv. Repercutarea supracostului prin intermediul unei contribuții obligatorii echivalente cu o taxă asupra energiei electrice era distinctă de obligațiile legale care revin operatorilor de rețele de distribuție și de transport de energie electrică și care urmăreau susținerea întreprinderilor producătoare de energie electrică. Fondurile utilizate pentru punerea în aplicare a acestor obligații aveau la origine contribuțiile obligatorii asupra energiei electrice impuse consumatorilor de energie electrică, ceea ce ar demonstra finanțarea de către stat a măsurilor.
- 70 Prin urmare, atunci când s-a referit la jurisprudența citată la punctul 68 de mai sus, Comisia a considerat în mod eronat că obligația care revine operatorilor de rețea de a plăti sume beneficiarilor, la „primul nivel” al lanțului de aprovizionare, era suficientă pentru a se constata existența unei taxe sau a unei alte contribuții obligatorii de natură să caracterizeze angajarea resurselor de stat, în măsura în care această împrejurare permite numai să se constate alocarea fondurilor conformă cu legea, dar nu oferă nicio indicație cu privire la proveniența fondurilor utilizate de operatorii de rețea pentru a-și îndeplini obligațiile. Contrar situațiilor în discuție în jurisprudența citată la punctul 68 de mai sus, în speță, Comisia nu a identificat o contribuție obligatorie la „al doilea nivel” al lanțului de aprovizionare.
- 71 În plus, Comisia nu a explicat nicidecum în decizia atacată în ce moment și de către cine era efectuată gestionarea fondurilor. Din decizia atacată reiese că veniturile care provin din contribuțiile obligatorii ajung direct la beneficiari, fără să fie efectuată nicio colectare sau gestionare de fonduri de către operatorii de rețea.
- 72 În această privință, pe de o parte, întrucât instituie numai o compensație a sarcinii între operatorii de rețea, mecanismul de repartizare echitabilă a sarcinii financiare între acești operatori de rețea, descris la punctul 20 de mai sus, nu poate fi considerat o gestionare a fondurilor utilizate pentru finanțarea măsurilor de sprijin pentru CHP. Pe de altă parte, la punctul 218 din decizia atacată, Comisia a constatat că criteriile de eligibilitate pentru sprijin financiar erau prevăzute de KWKG din 2020 și erau verificate de BAFA, că întinderea acestui sprijin era stabilită integral de stat și că, dacă bugetul total de 1,8 miliarde de euro risca să fie depășit, BAFA era cel care determina ratele reduse ale sprijinului (a se vedea punctul 43 de mai sus). Totuși, aceste împrejurări permit doar să se constate că operatorii de rețea nu pot deroga de la normele stabilite prin lege și a căror aplicare este verificată de BAFA, astfel încât ei trebuie să aloce fondurile în conformitate cu aceasta. Acestea însă nu permit să se constate că fondurile utilizate de operatorii de rețea pentru a plăti beneficiarii proveneau dintr-o taxă sau dintr-o altă contribuție obligatorie colectată și gestionată de aceștia din urmă.
- 73 Pe de altă parte, Comisia a afirmat de asemenea în mod eronat în decizia atacată că operatorii de rețea erau supuși unei contribuții obligatorii în drept, în măsura în care legea îi obliga să suporte sarcina financiară a măsurilor de sprijin pentru CHP.

- 74 În această privință, este adevărat că reiese din jurisprudență că sarcina financiară a unei contribuții obligatorii poate fi suportată de o „categorie definită de persoane” (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 36), astfel încât nu se impune ca consumatorii finali să fie debitorii acestei contribuții, după cum a arătat în mod întemeiat Comisia în înscrisurile sale.
- 75 Cu toate acestea, în decizia atacată, Comisia s-a limitat să constate că operatorii de rețea suportă costurile măsurilor de sprijin pentru CHP. Or, după cum a arătat aceasta, operatorii menționați pot repercuta aceste costuri asupra clienților lor prin intermediul contribuției KWKG. Atunci când o asemenea repercutare este pusă în aplicare, trebuie să se considere că clienții operatorilor de rețea sunt cei care suportă sarcina financiară a măsurilor de sprijin pentru CHP.
- 76 Așadar, Comisia nu poate susține că statul își însușește resursele operatorilor de rețea, întrucât, contrar celor susținute de aceasta, operatorii respectivi nu sunt în mod necesar debitorii finali ai sarcinii financiare determinate de măsurile de sprijin pentru CHP.
- 77 Prin urmare, după cum arată Republica Federală Germania, faptul că s-a identificat o obligație de plată unilaterală care revine operatorilor de rețea la „primul nivel” al lanțului de aprovizionare nu poate fi suficient pentru a se constata că măsurile de sprijin pentru CHP sunt finanțate printr-o taxă sau prin alte contribuții obligatorii în sensul jurisprudenței citate la punctele 57 și 68 de mai sus.
- 78 Întrucât nici contribuția KWKG nu poate fi calificată drept taxă sau alte contribuții obligatorii în sensul acestei jurisprudențe (a se vedea punctul 61 de mai sus), trebuie să se arate că Comisia nu a stabilit că primul criteriu vizat la punctul 36 de mai sus, care permite să se constate un transfer de resurse de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, este îndeplinit.
- 79 Celelalte argumente ale Comisiei nu pot infirma aceste constatări.
- 80 În primul rând, Comisia susține că reiese din cuprinsul punctului 218 din decizia atacată că plata sprijinului financiar de către operatorii de rețea operatorilor centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP, astfel cum este prevăzută de lege, nu face parte din misiunile obișnuite ale acestor operatori. Aceștia din urmă nu ar dispune de nicio marjă de apreciere contractuală în ceea ce privește cercul beneficiarilor, quantumul și durata plăților. Aceste elemente ar demonstra că KWKG din 2020 nu se bazează pe o inițiativă economică privată, ci pe o inițiativă a statului.
- 81 Desigur, este adevărat că KWKG din 2020 se bazează pe o inițiativă a statului și că urmărește o politică publică de sprijinire a producției de energie electrică CHP. Este de asemenea adevărat că operatorii de rețea sunt obligați să plătească operatorilor sumele prevăzute de lege, potrivit modalităților prevăzute de aceasta.
- 82 Aceste considerații se confundă însă cu analiza expusă la punctul 32 de mai sus, potrivit căreia măsurile de sprijin pentru CHP au fost instituite pe cale legislativă, astfel încât trebuie să fie considerate imputabile statului.
- 83 Or, după cum reiese din jurisprudența citată la punctul 31 de mai sus, imputabilitatea măsurilor în sarcina statului, deși este necesară pentru calificarea acestor măsuri drept „ajutoare”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, nu este suficientă în sine pentru ca o asemenea calificare să

poată fi reținută. Astfel, trebuie să se demonstreze că avantajele în discuție sunt acordate direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia, C-405/16 P, EU:C:2019:268, punctul 63).

- 84 Prin urmare, faptul că legea prevede în mod detaliat modalitățile de alocare a sprijinului financiar nu este de natură să caracterizeze un transfer de resurse de stat, ci numai o responsabilitate a statului în ceea ce privește instituirea mecanismului de sprijin pentru energia electrică CHP și, așadar, imputabilitatea în sarcina statului a măsurilor de sprijin pentru CHP.
- 85 Situația este aceeași în ceea ce privește argumentul, invocat de Comisie în ședință, potrivit căruia legiuitorul german este cel care gestionează și repartizează veniturile provenite din contribuțiile obligatorii ale operatorilor de rețea. O asemenea considerație echivalează cu a constata că legislația prevede, în amonte, modalitățile de alocare a sprijinului financiar și deci cu a demonstra numai imputabilitatea măsurilor în sarcina statului, iar nu finanțarea acestor măsuri prin intermediul resurselor de stat.
- 86 În al doilea rând, Comisia arată, în răspuns la măsura de organizare a procedurii din 30 martie 2023, că Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES (C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1), a clarificat jurisprudența anterioară în ceea ce privește noțiunea de „taxă” în sensul dreptului ajutoarelor de stat. Simpla natură fiscală a unei contribuții ar fi suficientă pentru a considera că aceasta constituie o resursă de stat.
- 87 Este adevărat că, în Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES (C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1), Curtea a precizat că criteriul referitor la existența unei taxe sau a altor contribuții obligatorii poate permite să se constate angajarea resurselor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, fără a fi necesar să se demonstreze, pe de altă parte, că criteriul referitor la controlul public constant asupra fondurilor este de asemenea îndeplinit (a se vedea punctul 36 de mai sus).
- 88 Constatarea caracterului alternativ al criteriilor menționate la punctul 36 de mai sus nu are însă incidență asupra definiției respective a acestora, astfel cum reiese din jurisprudență. Prin urmare, pentru a se considera că este îndeplinit criteriul referitor la existența unei taxe sau a altor contribuții obligatorii, este în continuare necesar să se demonstreze că fondurile provin din contribuții obligatorii în drept, impuse de legislația statului în sarcina unei categorii definite de persoane, și că aceste fonduri sunt gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație (a se vedea punctul 64 de mai sus).
- 89 În această privință, trebuie să se constate că, la punctul 43 din Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES (C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1), Curtea a statuat că reglementarea națională care obliga o întreprindere de distribuție de energie electrică autorizată să cumpere energia electrică produsă din surse de energie regenerabile la un preț superior celui al pieței și care prevedea că supracosturile rezultate sunt finanțate printr-o contribuție obligatorie suportată de consumatorii finali constituie o intervenție prin intermediul resurselor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. Astfel, asemenea hotărârilor menționate la punctul 68 de mai sus, trebuie arătat că avantajul acordat în mod obligatoriu beneficiarilor la „primul nivel” al lanțului de aprovizionare era finanțat printr-o contribuție care nu este mai puțin obligatorie la „al doilea nivel” al lanțului de aprovizionare. Or, Comisia nu a stabilit că aceasta era situația în speță.

90 Rezultă din tot ceea ce precedă că Comisia s-a întemeiat în mod eronat pe primul criteriu prezentat la punctul 36 de mai sus pentru a considera că, în speță, măsurile de sprijin pentru CHP sunt finanțate prin intermediul resurselor de stat.

Cu privire la controlul public constant al resurselor (al doilea criteriu vizat la punctul 36 de mai sus)

91 De la bun început, astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 41-45 de mai sus, trebuie să se constate că, în decizia atacată, Comisia s-a întemeiat pe primul criteriu identificat la punctul 36 de mai sus, referitor la existența unei taxe sau a altor contribuții obligatorii, pentru a concluziona că măsurile de sprijin pentru CHP sunt finanțate prin intermediul resurselor de stat.

92 În special, Comisia a concluzionat în mod expres, la punctul 220 din decizia atacată, că măsurile de sprijin pentru CHP sunt finanțate prin intermediul unei contribuții obligatorii, făcând trimitere în această privință, în nota de subsol 65, la jurisprudența potrivit căreia fondurile alimentate prin contribuții obligatorii impuse de legislația statului, gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație, pot fi considerate resurse de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE (Hotărârea din 2 iulie 1974, Italia/Comisia, 173/73, EU:C:1974:71, punctul 35, Hotărârea din 19 decembrie 2013, Association Vent De Colère! și alții, C-262/12, EU:C:2013:851, punctul 25, și Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții, C-706/17, EU:C:2019:407, punctul 54). Contrar celor sugerate de Comisie, din cuprinsul acestui punct nu reiese că aceasta a examinat în decizia atacată aspectul dacă resursele pe care operatorii de rețea le percepeau prin intermediul contribuției KWKG erau supuse controlului statului.

93 Așadar, trebuie să se constate că Comisia nu a examinat în mod clar și expres al doilea criteriu identificat la punctul 36 de mai sus, referitor la controlul public constant asupra resurselor.

94 Deși lipsa unei examinări clare și exprese a acestui al doilea criteriu nu constituie în sine o eroare de drept, contrar celor pretinse de Republica Federală Germania, dat fiind că cele două criterii identificate la punctul 36 de mai sus sunt alternative, trebuie totuși să se constate că, din cauza acestei lipse, Comisia nu a stabilit nici că măsurile de sprijin pentru CHP sunt finanțate prin intermediul resurselor de stat în temeiul celui de al doilea criteriu prezentat la punctul 36 de mai sus.

95 În orice caz, dacă argumentul Comisiei potrivit căruia caracterul de stat al fondurilor decurge din lipsa puterii de apreciere a operatorilor de rețea în cadrul plății sprijinului financiar prevăzut de KWKG din 2020 ar trebui înțeles în sensul că ea a stabilit că al doilea criteriu este îndeplinit, acesta nu poate fi admis.

96 În această privință, trebuie amintit că articolul 107 alineatul (1) TFUE cuprinde toate mijloacele pecuniare pe care autoritățile publice le pot utiliza în mod efectiv pentru a susține anumite întreprinderi, fără a fi relevant dacă aceste mijloace aparțin sau nu în mod permanent patrimoniului statului. Chiar dacă sume aferente măsurii de ajutor vizate nu sunt permanente în posesia trezoreriei, faptul că rămân în mod constant sub control public și, așadar, la dispoziția autorităților naționale competente este suficient pentru calificarea lor drept „resurse de stat” (Hotărârea din 16 mai 2002, Franța/Comisia, C-482/99, EU:C:2002:294, punctul 37, și Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții, C-706/17, EU:C:2019:407, punctul 53).

- 97 În speță, este adevărat că, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 218 din decizia atacată, operatorii de rețea trebuie să plătească în mod obligatoriu fondurile către beneficiari, fără a putea deroga de la criteriile de eligibilitate a acestora și nici de la cuantumurile sprijinului financiar prevăzut de lege (a se vedea punctul 43 de mai sus).
- 98 Cu toate acestea, este suficient să se arate că împrejurarea că fondurile utilizate sunt alocate exclusiv executării misiunilor atribuite în mod legal (principiul legal al alocării exclusive a fondurilor) tinde mai degrabă să demonstreze, în lipsa oricărui alt element în sens contrar, tocmai că statul nu este în măsură să dispună de fondurile respective, cu alte cuvinte că statul nu ar putea decide cu privire la o alocare diferită de cea prevăzută de lege (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia, C-405/16 P, EU:C:2019:268, punctul 76, și Hotărârea din 21 octombrie 2020, Eco TLC, C-556/19, EU:C:2020:844, punctul 41).
- 99 În plus, deși faptul că plata sprijinului financiar respectă dispozițiile legale ale KWKG din 2020 dovedește originea legală a măsurilor de sprijin pentru CHP și, prin urmare, o influență certă a statului asupra mecanismelor instituite prin această legislație, elementele respective nu sunt totuși suficiente pentru a se trage concluzia că statul deținea prin aceasta puterea de a dispune de fondurile utilizate de operatorii de rețea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia, C-405/16 P, EU:C:2019:268, punctul 75). La fel ca în cazul criteriului referitor la existența unei taxe sau a altor contribuții obligatorii, faptul că legea prevede în mod detaliat modalitățile de alocare a sprijinului financiar nu este de natură să caracterizeze un transfer de resurse de stat, ci numai imputabilitatea în sarcina statului a măsurilor de sprijin pentru CHP (a se vedea punctul 84 de mai sus).
- 100 Rezultă din ceea ce precedă că Comisia nu a stabilit că al doilea criteriu vizat la punctul 36 de mai sus, care permite să se constate un transfer de resurse de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, este îndeplinit.

Cu privire la aplicarea jurisprudenței rezultate din Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98)

- 101 Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 41 și 42 de mai sus, Comisia a considerat în esență că măsurile de sprijin pentru CHP nu constau într-o măsură de „simplă reglementare a prețurilor” care nu implică un transfer de resurse de stat în sensul jurisprudenței rezultate din Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160). În această privință, aceasta s-a referit de asemenea la Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia (C-405/16 P, EU:C:2019:268), precum și la Hotărârea din 24 ianuarie 1978, van Tiggele (82/77, EU:C:1978:10), la Hotărârea din 13 septembrie 2017, ENEA (C-329/15, EU:C:2017:671), și la Hotărârea din 14 septembrie 2016, Trajektna luka Split/Comisia (T-57/15, nepublicată, EU:T:2016:470).
- 102 Or, după cum arată Republica Federală Germania, această apreciere este eronată.
- 103 În această privință, trebuie arătat că hotărârile menționate la punctul 101 de mai sus priveau măsuri, prevăzute de lege, de stabilire a prețurilor produselor sau serviciilor (Hotărârea din 24 ianuarie 1978, van Tiggele, 82/77, EU:C:1978:10, și Hotărârea din 14 septembrie 2016, Trajektna luka Split/Comisia, T-57/15, nepublicată, EU:T:2016:470) sau de impunere printre altele a unor obligații de cumpărare de energie electrică la un anumit preț sau într-o anumită cantitate (Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, Hotărârea

din 28 martie 2019, Germania/Comisia, C-405/16 P, EU:C:2019:268, și Hotărârea din 13 septembrie 2017, ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671). Potrivit instanței Uniunii, aceste măsuri nu implicau un transfer de resurse de stat.

- 104 Or, pe lângă faptul că, în hotărârile menționate la punctul 103 de mai sus, instanța Uniunii nu a calificat nicidecum aceste măsuri drept „simplă reglementare a prețurilor”, trebuie arătat că aceasta nu a exclus angajarea resurselor de stat din cauza modului în care avantajul era acordat beneficiarilor, și anume prin stabilirea prețului produselor sau prin impunerea unei obligații de cumpărare de produse la un anumit preț sau într-o anumită cantitate, contrar celor sugerate de Comisie.
- 105 Astfel, la punctul 59 din Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), s-a statuat că nu poate fi considerată o intervenție prin intermediul resurselor de stat obligația impusă unor întreprinderi private de aprovizionare cu energie electrică de achiziționare la prețuri minime stabilite energia electrică produsă din surse de energie regenerabile în măsura în care nu se determină niciun transfer direct sau indirect de resurse de stat către întreprinderile producătoare de acest tip de energie electrică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții, C-206/06, EU:C:2008:413, punctul 74, Hotărârea 19 decembrie 2013, Association Vent De Colère! și alții, C-262/12, EU:C:2013:851, punctul 34, și Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții, C-706/17, EU:C:2019:407, punctul 69).
- 106 Curtea a precizat că, în asemenea situații, întreprinderile private nu sunt mandatate de statul membru vizat să gestioneze o resursă de stat, ci sunt obligate să cumpere utilizând resurse financiare proprii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții, C-206/06, EU:C:2008:413, punctul 74, Hotărârea 19 decembrie 2013, Association Vent De Colère! și alții, C-262/12, EU:C:2013:851, punctul 35, și Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții, C-706/17, EU:C:2019:407, punctul 70).
- 107 Potrivit jurisprudenței, faptul că asemenea entități sunt mandatate de stat să gestioneze o resursă de stat, iar nu sunt doar obligate să cumpere utilizând resurse financiare proprii, constituie elementul „decisiv” pentru a considera că fondurile alimentate prin contribuții obligatorii impuse de legislația statului, gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație, pot fi considerate resurse de stat, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, chiar dacă sunt gestionate de entități distincte de autoritatea publică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia, C-405/16 P, EU:C:2019:268, punctele 58 și 59, Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții, C-706/17, EU:C:2019:407, punctele 54 și 55, și Hotărârea din 27 ianuarie 2022, Fondul Proprietatea, C-179/20, EU:C:2022:58, punctul 94).
- 108 Astfel, elementul decisiv nu este faptul că întreprinderile private erau supuse unei simple obligații de achiziționare de energie electrică, ci faptul că acestea utilizau resurse proprii pentru a pune în aplicare această obligație și nu erau mandatate de stat să gestioneze o resursă de stat.
- 109 Această constatare este confirmată de celelalte hotărâri la care Comisia a făcut referire în decizia atacată, menționate la punctul 101 de mai sus. Astfel, din aceste hotărâri rezultă că, pentru a considera că nu este îndeplinită condiția privind resursele de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, instanța Uniunii s-a întemeiat pe lipsa unui transfer direct sau indirect de resurse de stat, în măsura în care avantajul era acordat de o entitate privată unei alte entități private, fără intervenția statului sau a unei entități mandatate de stat să gestioneze o resursă de stat. Modul în care avantajul era acordat beneficiarilor nu a fost considerat decisiv pentru examinarea condiției privind finanțarea măsurilor prin intermediul resurselor de stat.

- 110 Mai precis, contrar celor susținute de Comisie, la punctul 90 din Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia (C-405/16 P, EU:C:2019:268), Curtea a arătat că Comisia nu a stabilit că măsurile erau finanțate prin intermediul unei contribuții obligatorii și nici că exista un control public constant asupra fondurilor, astfel încât aceasta nu a stabilit că măsurile respective implicau resurse de stat. Cu toate acestea, Curtea nu a constatat că „primul nivel” al lanțului de aprovizionare era caracterizat printr-o „reglementare a prețurilor”.
- 111 În plus, contrar celor sugerate de Comisie în special în răspuns la măsura de organizare a procedurii, obligația legală a operatorilor de rețea la „primul nivel” al lanțului de aprovizionare în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia (C-405/16 P, EU:C:2019:268), nu este complet diferită de cea care revine operatorilor de rețea în speță. În această privință, reiese în esență din cuprinsul punctului 3 din această hotărâre că avantajul conferit producătorilor de energie electrică din surse de energie regenerabile nu era acordat numai prin intermediul unei obligații legale de cumpărare de energie electrică, ci și prin plata unei remunerații la tarifele stabilite prin lege sau a unei prime de piață independent de racordarea instalației producătoare și de comercializarea directă a energiei electrice. Această din urmă plată prezintă o similitudine cu plata sprijinului financiar către operatorii centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP. Astfel, în ambele cazuri, operatorii de rețea erau obligați în mod legal să plătească un sprijin financiar beneficiarilor independent de prețul pieței. Or, trebuie arătat că, la punctul 90 din Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia (C-405/16 P, EU:C:2019:268), Curtea a concluzionat că Comisia nu a stabilit că avantajele au fost acordate beneficiarilor prin intermediul resurselor de stat.
- 112 Prin urmare, pentru a exclude aplicarea jurisprudenței rezultate din Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), Comisia trebuia să stabilească, indiferent de aspectul dacă măsurile de sprijin pentru CHP constituiau sau nu o măsură de „simplă reglementare a prețurilor”, că avantajul în favoarea operatorilor centralelor CHP și ai celorlalte instalații legate de CHP nu era acordat de operatorii de rețea, care sunt entități private (a se vedea punctul 59 de mai sus), prin intermediul resurselor financiare proprii, ci că acestea erau mandatate de stat să gestioneze o resursă de stat.
- 113 Or, astfel cum rezultă în special din cuprinsul punctelor 90 și 100 de mai sus, Comisia nu a stabilit că unul dintre criteriile alternative vizate la punctul 36 de mai sus este îndeplinit în speță. Așadar, este suficient să se constate că aceasta nu a stabilit că avantajul prevăzut de KWKG din 2020 în favoarea operatorilor centralelor CHP și a celorlalte instalații legate de CHP este finanțat de operatorii de rețea prin intermediul resurselor de stat.
- 114 Rezultă de aici, după cum susține Republica Federală Germania, că operatorii de rețea utilizează resursele proprii pentru a acorda sumele prevăzute de lege beneficiarilor, în sensul jurisprudenței rezultate din Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160). Cu alte cuvinte, fondurile trec de la entități private la entități private și păstrează un caracter privat pe tot parcursul lor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 octombrie 2020, Eco TLC, C-556/19, EU:C:2020:844, punctele 32 și 33).
- 115 În sfârșit, în măsura în care Comisia susține că derogarea de la interdicția prevăzută la articolul 107 alineatul (1) TFUE, precum cea în discuție în Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), ar trebui restrânsă la cazurile de „reglementare a prețurilor”, cu riscul ca articolul 107 alineatul (1) TFUE să își piardă efectul util, trebuie amintit

că în mod eronat Comisia apreciază în esență că există o categorie de măsuri de „simplă reglementare a prețurilor” care nu pot fi calificate drept ajutoare de stat (a se vedea punctele 103-109 de mai sus).

- 116 În plus, deși este adevărat că, potrivit jurisprudenței citate la punctul 35 de mai sus, dreptul Uniunii nu poate admite că simplul fapt de a crea instituții autonome însărcinate cu distribuirea ajutoarelor permite eludarea normelor privind ajutoarele de stat și privează astfel articolul 107 alineatul (1) TFUE de efectul său util, nu este mai puțin adevărat că numai avantajele acordate direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat sunt considerate ajutoare în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.
- 117 Or, faptul că obligația de plată a sumelor de către operatorii de rețea este impusă prin lege și conferă un avantaj incontestabil anumitor întreprinderi nu este de natură să îi confere caracterul unui ajutor de stat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 martie 2001, Germania/Comisia, C-379/98, EU:C:2001:160, punctul 61). Astfel, articolul 107 alineatul (1) TFUE nu poate fi aplicat unor comportamente ale statului care nu intră sub incidența acestuia, în speță unei măsuri decise de stat, dar finanțate de întreprinderi private (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, punctele 65 și 66).
- 118 Prin urmare, motivul unic trebuie admis în ceea ce privește măsurile de sprijin pentru CHP.

Cu privire la măsura referitoare la plafonarea contribuției KWKG în favoarea producătorilor de hidrogen

- 119 La punctul 221 din decizia atacată, Comisia a concluzionat că măsura referitoare la plafonarea contribuției KWKG în favoarea producătorilor de hidrogen conduce la o renunțare la resurse de stat. Curtea ar fi recunoscut că renunțarea la venituri care în principiu ar fi trebuit să fie plătite la bugetul de stat constituie un transfer de resurse de stat.
- 120 Republica Federală Germania susține, în cadrul celui de al doilea și al celui de al treilea aspect ale motivului unic, că contribuția KWKG nu constituie o contribuție obligatorie și că resursele percepute în temeiul acestei contribuții nu se află constant sub controlul și la dispoziția statului. În definitiv, contribuția KWKG nu ar constitui o resursă de stat.
- 121 Trebuie amintit că Comisia a admis că contribuția KWKG, considerată separat, nu implică angajarea resurselor de stat în măsura în care operatorii de rețea nu sunt obligați să o factureze clienților lor.
- 122 În răspuns la măsura Tribunalului de organizare a procedurii din 30 martie 2023, Comisia susține totuși că reiese din cuprinsul punctului 174 din decizia atacată că se aplică norme diferite în cazul contribuției reduse în favoarea producătorilor de hidrogen în raport cu contribuția KWKG. Aceasta susține că articolul 27 alineatul (1) din KWKG din 2020 prevede că producătorii de hidrogen sunt obligați să plătească operatorilor de rețea contribuția KWKG.
- 123 Astfel cum s-a arătat deja la punctul 61 de mai sus, trebuie să se constate că KWKG din 2020 nu obligă operatorii de rețea să repercuteze contribuția KWKG asupra clienților lor, așa încât plata acestei contribuții nu este o sarcină de care aceștia din urmă trebuie să se achite în mod obligatoriu. Prin urmare, această contribuție nu poate fi considerată o taxă sau o contribuție obligatorie în drept de natură să caracterizeze resurse de stat.

- 124 Argumentul Comisiei potrivit căruia articolul 27 alineatul (1) punctul 2 din KWKG din 2020 prevede o normă derogatorie în ceea ce privește producătorii de hidrogen nu poate fi admis. Pe lângă faptul că aceasta nu a menționat această pretinsă normă derogatorie în decizia atacată, este suficient să se arate că din modul de redactare a dispoziției amintite nu rezultă că producătorii de hidrogen sunt obligați să plătească contribuția KWKG. Astfel, această dispoziție prevede în special că, pentru întreprinderile mari consumatoare de energie electrică, precum producătorii de hidrogen, limitarea contribuției KWKG nu se aplică decât în măsura în care contribuția menționată datorată de aceste întreprinderi nu scade sub un anumit quantum pe kWh. Totuși, din această dispoziție nu reiese că taxa KWKG este datorată în mod obligatoriu de producătorii de hidrogen.
- 125 În consecință, în măsura în care contribuția KWKG nu este o resursă de stat, reducerea acestei contribuții pentru producătorii de hidrogen nu constituie o renunțare la resurse de stat.
- 126 Așadar, Comisia a considerat în mod eronat că măsura referitoare la plafonarea contribuției KWKG în favoarea producătorilor de hidrogen este finanțată prin intermediul resurselor de stat. Prin urmare, motivul unic trebuie admis și în ceea ce privește această măsură.
- 127 Rezultă din tot ceea ce precedă că acțiunea formulată de Republica Federală Germania trebuie admisă în măsura în care Comisia a constatat în mod eronat că măsurile în cauză constituie ajutoare de stat finanțate prin intermediul resurselor de stat. Așadar, decizia atacată trebuie să fie anulată.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 128 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Republicii Federale Germania.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta extinsă)

declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Decizia C(2021) 3918 final a Comisiei din 3 iunie 2021 privind ajutorul de stat SA.56826 (2020/N) – Germania – Reforma din 2020 a schemei de sprijin pentru cogenerare și privind ajutorul de stat SA.53308 (2019/N) – Germania – Modificarea schemei de sprijin pentru centralele existente de cogenerare a căldurii și a energiei electrice [articolul 13 din Gesetz zur Neuregelung des Kraft-Wärme-Kopplungsgesetzes (Legea privind noua reglementare a Legii privind cogenerarea căldurii și a energiei electrice) din 21 decembrie 2015 (BGBl. 2015 I, p. 2498)].**
- 2) **Obligă Comisia Europeană la plata cheltuielilor de judecată.**

Kornezov

De Baere

Petrлік

Kecsmár

Kingston

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 24 ianuarie 2024.

Semnături